

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

« 02 » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича практика

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

галузь знань 07 Управління та адміністрування

рівень вищої освіти другий (магістерський)

ПОЛТАВА
2024-2025 н. р.

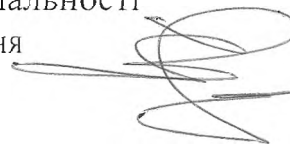
Розробники: Краснікова Оксана, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент; Чумак Валентина, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент; Дорогань-Писаренко Людмила, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, професор; Зайцев Юрій, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор

Робоча програма практики розглянута та схвалена
на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від «02» вересня 2024 року № 1

Робоча програма практики схвалена радою з якості вищої освіти спеціальності
Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

Голова Ради з якості вищої освіти спеціальності
Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок



Світлана ЗОРЯ

1. Опис практики

Таблиця 1

Опис виробничої практики

Елементи характеристики	072 ФБССФР_мд_2024
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	Обов'язкова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	1 / 2
Вид підсумкового контролю	диференційований залік

2. Заплановані результати навчання

Метою проходження практики є закріплення теоретичних знань, набуття й удосконалення практичних навичок з дисциплін професійної підготовки, формування у здобувачів вищої освіти умінь прийняття оптимальних управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, виховання внутрішньої потреби постійного оновлення професійних знань і творчого їх застосування в практичній діяльності.

Завдання виробничої практики:

- вивчення організаційної структури суб'єкта господарювання та з'ясування місця й значення в ній посадової особи чи підрозділу, який відповідає за фінансову діяльність бази практики;
- набуття досвіду здійснення фінансово-економічної характеристики бази практики;
- закріплення практичних навичок із дисциплін професійної підготовки на базі конкретного суб'єкта господарювання;
- збір та опрацювання матеріалу для виконання індивідуального завдання та проведення наукових досліджень.

Проходження виробничої практики сприяє формуванню:
компетентностей:

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК04. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК06. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

- фахові:

ФК01. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ФК02. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ФК03. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ФК04. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ФК05. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

ФК06. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ФК07. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ФК08. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ФК09. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

програмних результатів навчання:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх

ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

3. Програма практики

Зміст практики визначається з урахуванням особливостей бази практики.

Зміст практики на базі підприємств різних галузей національної економіки:

Розділ 1. Загальна характеристика та організаційна структура підприємства. Повна і скорочена назва підприємства. Юридична адреса. Характеристика форми власності й організаційно-правової форми господарювання. Наявність філій, представництв, відділень та короткі відомості про них. Належність підприємства до концернів, асоціацій, холдингів тощо. Цілі та види діяльності підприємства. Організаційна структура підприємства. Склад і функції фінансового апарату, місце фінансової служби в загальній організаційній структурі підприємства. Організація фінансово-економічної роботи на підприємстві. Фінансові обов'язки та їх розподіл між спеціалістами підприємства.

Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика підприємства. Аналіз фінансових показників бази практики з урахуванням її форми власності, виду діяльності та форми організації бізнесу. Аналіз складу, структури та динаміки майна й джерел формування капіталу підприємства. Оцінка показників формування фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності.

Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки на підприємстві. Вивчення політики управління оборотними активами (запасами, дебіторською заборгованістю, грошовими активами) та необоротними активами на підприємстві. Аналіз політики управління капіталом підприємства. Визначення впливу фінансового левериджу на структуру капіталу підприємства. Проведення оптимізації структури капіталу підприємства. Аналіз фінансових механізмів управління формуванням операційного прибутку. Розрахунок операційного левериджу та аналіз точки беззбитковості. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. Вивчення правил прийняття інвестиційних рішень. Аналіз методів, моделей торгівельних індикаторів та портфелів цінних паперів. Управління ліквідністю та фінансовою стійкістю підприємства. Вивчення політики управління фінансовими ризиками на підприємстві. Оцінка політики антикризового фінансового управління підприємством при загрозі банкрутства. Розробка механізму фінансової стабілізації підприємства при загрозі банкрутства. Здійснення рейтингового оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства. Порядок організації фінансових взаємовідносин підприємства й банківських установ. Управління кредитоспроможністю підприємства. Здійснення управління банківськими кредитами. Порядок організації фінансових взаємовідносин підприємства й страхових компаній.

Розділ 4. Індивідуальне завдання. Обирається відповідно до напряму наукових досліджень з наведеного у робочій програмі практики списку, що не є вичерпним. Має на меті забезпечити максимальний збір інформації, необхідної для самостійної роботи та наукових досліджень.

Зміст практики на базі банківської установи:

Розділ 1. Загальна характеристика та організаційна структура банківської установи. Повна і скорочена назва банку. Юридична адреса. Наявність філій, відділень тощо та короткі відомості про них. Цілі та види діяльності банківської установи. Рейтинги банку. Організаційна побудова банку. Органи управління банку та їх повноваження. Тип організаційної структури банку. Вплив на організаційну структуру банку специфіки його діяльності, стратегічних і тактичних цілей, історії розвитку.

Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика банківської установи. Аналіз активів і пасивів банківської установи. Аналіз зобов'язань. Оцінка ліквідності й фінансової стійкості. Аналіз прибутковості банку. Види рахунків та механізм їх відкриття банком для своїх клієнтів. Процедура розміщення депозитних вкладів для фізичних та юридичних осіб. Механізм та умови здійснення недепозитних банківських операцій (продаж позик, надання кредитних гарантій, випуск цінних паперів, операції РЕПО тощо). Порядок надання різних видів кредитів банківською установою. Характеристика здійснення оцінки кредитоспроможності позичальника. Характеристика видів забезпечень, системи контролю за цільовим використанням кредитів та штрафних санкцій за їх нецільове використання. Механізм погашення кредитів. Оцінка організації розрахунків платіжними картками. Особливості здійснення факторингових і форфейтингових операцій (вартість таких послуг). Емісійні операції банку з цінними паперами. Операції банків з векселями (облік векселів, кредитування під заставу векселів, авалювання, акцептування та зберігання векселів банками тощо). Умови лізингових операцій, що надаються банківською установою. Аналіз операцій з торгівлі іноземною валютою, посередництва банків у фінансових розрахунках між експортером та імпортером. Оцінка посередницьких, консультаційних та інформаційних послуг, операцій з дорогоцінними металами банку. Аналіз надання інших банківських послуг банком для підприємств.

Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки в банку. Застосування різних підходів оцінювання діяльності банку. Елементи стійкості комерційного банку. Структура банківських доходів і витрат. Планування підвищення прибутковості діяльності банку з урахуванням допустимого рівня ризику. Модель управління прибутковістю банківської діяльності. Аналіз впливу структури активів на ліквідність балансу банку. Оцінка залежності ліквідності банку від рівня ризику окремих банківських операцій. Стратегія управління ліквідністю комерційного банку. З'ясування підходу (забезпечення ліквідності за рахунок активів, забезпечення ліквідності за рахунок позикових ліквідних коштів, збалансоване управління ліквідністю) до рішення ліквідності банку. Методи та інструменти управління ліквідністю комерційного

банку. Сек'юритизація. Порядок організації фінансових взаємовідносин банківської установи із страховими компаніями та підприємствами. Оцінка кредитоспроможності підприємства. Управління дохідністю кредитного портфеля та методи ціноутворення за кредитами. Управління кредитним ризиком на рівні окремої позики та на рівні кредитного портфеля. Методика оцінювання якості кредитного портфеля. Характеристика основних методів управління проблемними кредитами.

Розділ 4. Індивідуальне завдання. Обирається відповідно до напряму наукових досліджень з наведеного у робочій програмі практики списку, що не є вичерпним. Має на меті забезпечити максимальний збір інформації, необхідної для самостійної роботи та наукових досліджень.

Зміст практики на базі страхової компанії:

Розділ 1. Загальна характеристика та організаційна структура страхової компанії. Повна і скорочена назва страхової компанії. Юридична адреса. Інформація про відокремлені підрозділи та короткі відомості про них. Законодавчо-нормативна база, яка регулює діяльність страхової компанії. Відомості про державну реєстрацію в Єдиному державному реєстрі та про включення до Державного реєстру фінансових установ. Структура власності, відомості про власників істотної участі. Система управління страховика. Організаційна структура страховика. Перелік фінансових послуг (послуг із страхування, перестрахування), що надаються страховиком, інформація про ліцензії та дозволи. Інформація щодо договорів страхування. Інформація щодо вартості (ціни, тарифів) щодо фінансових послуг, що надаються страховиком. Політика винагороди страховика. Наявність гарантійних фондів чи компенсаційних схем, що застосовуються відповідно до законодавства страховиком. Інформація про видачу дозволу НБУ на передачу страхового портфеля та погодження плану передачі страхового портфеля.

Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика страхової компанії. Аналіз джерел формування капіталу страхової компанії. Оцінка складу та структури страхових резервів. Оцінка складу, структури та динаміки доходів і витрат страховика. Аналіз динаміки показників формування фінансових результатів діяльності страхової компанії. Аналіз страхового доходу, витрат за страховими послугами та чистих витрат за утримуваними контрактами з перестрахування. Аналіз грошових надходжень і витрачання грошових коштів страхової компанії у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Оцінка фінансової надійності страховика.

Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки в страховій компанії. Організація процесу планування страхової діяльності. Підготовка та оновлення плану безперервної діяльності, плану відновлення діяльності чи плану фінансування страховика. Бізнес-модель діяльності страховика. Вивчення кадрової політики страховика. Аналіз показників ефективності управління кадрами страхової компанії. Маркетингова політика страхова. Служба маркетингу та її значення у забезпеченні ефективності управління маркетинговою діяльністю страховика. Вивчення політики

управління ризиками страховика. Організація процесу врегулювання страховиках претензій. Аналіз ефективності управління грошовими потоками страховика. Забезпечення фінансової надійності страховика. Вплив тарифної політики страховика на фінансові результати. Програми перестрахування та їх роль у збалансуванні страхового портфеля. Управління платоспроможністю страхової компанії. Управління інвестиційною діяльністю страховика. Шляхи забезпечення ефективності та активізації інвестиційної діяльності страховика. Порядок організації фінансових взаємовідносин страхової компанії із банківськими установами та підприємствами. Система фінансового моніторингу.

Розділ 4. Індивідуальне завдання. Обирається відповідно до напряму наукових досліджень з наведеного у робочій програмі практики списку, що не є вичерпним. Має на меті забезпечити максимальний збір інформації, необхідної для самостійної роботи та наукових досліджень.

Зміст практики на базі професійного учасника фондового ринку

Розділ 1. Загальна характеристика посередника фондового ринку та його організаційно-функціональна структура. Повна та скорочена назва учасника фондового ринку. Юридична адреса. Форма власності й організаційно-правова форма. Наявність філій, представництв, відділень та короткі відомості про них. Цілі та види послуг учасника фондового ринку. Організаційно-функціональна побудова учасника фондового ринку. Професійна діяльність учасника на фондовому ринку. Організація фінансово-інвестиційної роботи.

Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика учасника фондового ринку. Порядок ліцензування та регулювання діяльності професійних учасників фондового ринку. Кількість фінансових інструментів допущених до торгів та їх інвестиційна привабливість на фондовому ринку. Обсяг та структура операцій на фондовому ринку. Подання звітності та основні показники фінансово-інвестиційної діяльності учасника фондового ринку. Порядок та показники розглянутих справ про правопорушення на фондовому ринку.

Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки учасників фондового ринку. Електронна торгівельна система фондового ринку та її операційний механізм. Індикатори оцінки стану системи економічної безпеки фондового ринку. Капіталізація фондового ринку за лістингом. Ціноутворення та управління активами фондового ринку. Аналіз методів, моделей торгівельних індикаторів та портфелів цінних паперів. Аналіз здійснення хеджевих операцій з урахуванням ситуацій на фондовому ринку. Порядок організації фінансових взаємовідносин з іншими учасниками фондового ринку.

Розділ 4. Індивідуальне завдання. Обирається відповідно до напряму наукових досліджень з наведеного у робочій програмі практики списку, що не є вичерпним. Має на меті забезпечити максимальний збір інформації, необхідної для самостійної роботи та наукових досліджень.

4. Структура (тематичний план) практики

Таблиця 2

Структура (тематичний план) виробничої практики на базі підприємств різних галузей національної економіки

Назви теми	Кількість годин
Розділ 1. Загальна характеристика та організаційна структура підприємства	30
Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика підприємства	40
Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки на підприємстві.	80
Розділ 4. Індивідуальне завдання	30
Разом	180

Таблиця 3

Структура (тематичний план) виробничої практики на базі банківської установи

Назви теми	Кількість годин
Розділ 1. Загальна характеристика та організаційна структура банківської установи	30
Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика банківської установи	40
Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки в банку	80
Розділ 4. Індивідуальне завдання	30
Разом	180

Таблиця 4

Структура (тематичний план) виробничої практики на базі страхової компанії

Назви теми	Кількість годин
Розділ 1. Загальна характеристика та організаційна структура страхової компанії	30
Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика страхової компанії	40
Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки в страховій компанії	80
Розділ 4. Індивідуальне завдання	30
Разом	180

Таблиця 5

Структура (тематичний план) виробничої практики на базі професійного учасника фондового ринку

Назви теми	Кількість годин
Розділ 1. Загальна характеристика посередника фондового ринку та його організаційно-функціональна структура	30
Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика учасника фондового ринку	40
Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки учасників фондового ринку	80
Розділ 4. Індивідуальне завдання	30
Разом	180

5. Індивідуальні завдання

Програмою виробничої практики передбачено виконання індивідуального завдання. Індивідуальне завдання обирається відповідно до наукових інтересів здобувачів вищої освіти, конкретних умов та можливостей підприємства (установи, організації) та погоджується з керівником практики від кафедри.

Рекомендована тематика індивідуальних завдань (перелік не є вичерпним):

1. Проаналізувати ефективність управління оборотним капіталом підприємства, виявити слабкі місця у структурі активів та пасивів, а також розробити шляхи оптимізації фінансових потоків і ресурсів.

2. Дослідити джерела фінансування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Провести оцінку вартості залученого капіталу, доцільності використання зовнішніх (банківські кредити, лізинг, факторинг) та внутрішніх ресурсів. Надати пропозиції щодо удосконалення структури фінансування.

3. Здійснити аналіз руху грошових коштів за основними видами діяльності підприємства, визначити чистий грошовий потік, рівень платоспроможності та фінансову стабільність. Надати рекомендації щодо підвищення ефективності управління грошовими потоками та забезпечення самофінансування.

4. Проаналізувати інвестиційну політику підприємства. Провести фінансову оцінку одного з інвестиційних проєктів із використанням показників NPV, IRR, періоду окупності. Зробити висновки щодо ефективності та доцільності реалізації проєкту.

5. Сформулювати фінансову стратегію підприємства на найближчий та середньостроковий періоди, враховуючи результати аналізу фінансового стану, ринкову кон'юнктуру та наявні ризики.

6. Ідентифікувати основні фінансові ризики, що впливають на діяльність підприємства (кредитний, валютний, відсотковий, ризик ліквідності). Оцінити дієвість існуючої системи управління ризиками та надати пропозиції щодо вдосконалення підходів до їх мінімізації.

7. Проаналізувати стратегічні фінансові цілі підприємства, включаючи інвестиційну, фінансову та дивідендну політику. Визначити сильні та слабкі сторони поточної фінансової стратегії та розробити пропозиції щодо її оптимізації.

8. Оцінити формування та використання чистого прибутку підприємства за останні звітні періоди. Дослідити напрями його розподілу (дивіденди, інвестиції, резерви, соціальні виплати тощо) та запропонувати шляхи оптимізації структури використання прибутку з метою забезпечення фінансової стійкості та інвестиційної привабливості.

9. Провести комплексну оцінку ознак фінансової кризи на підприємстві, проаналізувати ефективність реалізованих антикризових заходів та розробити рекомендації з удосконалення фінансової політики в умовах нестабільності.

10. Охарактеризувати основні методи і методичні прийоми, що використовуються при прийнятті фінансових рішень. Проілюструвати сферу їхнього застосування конкретними прикладами у сфері фінансів суб'єктів господарської діяльності різних сфер економіки, зокрема, банківської, страхової та фондового ринку.

11. Розглянути пропозиції зарплатних проектів для бізнесу українських банків. Проаналізувати три самостійно обрані фінансові пропозиції за допомогою методики дизайн-мислення.

12. Дослідити основні методичні підходи аналізу фінансових результатів суб'єктів господарської діяльності. Надати аналітичне обґрунтування прийняття фінансових рішень на підставі ретроспективного аналізу фінансових показників основної діяльності підприємств.

13. Дослідити основні методичні підходи до оцінки ймовірності банкрутства суб'єктів господарювання. Визначити ймовірність банкрутства підприємства шляхом дискримінантного аналізу за допомогою найпоширеніших багатofакторних моделей прогнозування банкрутства (моделей Альтмана, Спрінґейта, Ліса і Таффлера, тесту Бівера тощо).

14. Дослідити методику аналітичного обґрунтування прийняття фінансових рішень, що базуються на вивченні динаміки. Проаналізувати показники фінансової діяльності підприємства з використанням динамічного та трендового аналізу за 5 років.

15. Охарактеризувати методи аналізу внутрішнього і зовнішнього бізнес-середовища діяльності та роль оцінювання конкурентного середовища підприємства в прийнятті фінансових рішень. Проаналізувати доцільність фінансування нового проекту підприємства (проект може бути як запланований так і запропонований здобувачем) за допомогою SWOT-аналізу, PEST-аналізу, SPACE-аналізу.

16. Охарактеризувати методичний інструментарій оцінки ефективності інвестиційної діяльності. Проілюструвати застосування методів конкретними прикладами при прийнятті фінансово-інвестиційних рішень.

17. Дослідити методичну базу забезпечення розробки фінансової стратегії суб'єкта господарювання. Розробити фінансову стратегію суб'єкта господарювання з використанням аналітичних методів.

18. Дослідити сутність та зміст банківських продуктів, операцій, послуг та проаналізувати їх на прикладі конкретної банківської установи.

19. Вивчити систему фінансового управління в банківській установі. Навести методики та конкретні розрахунки, на підставі яких приймаються рішення.

20. Дослідити пасивні операції комерційного банку: їх структуру та динаміку. Визначити найдешевші джерела залучення ресурсів комерційним банком та їх питому вагу у структурі капіталу банку. Сформулювати оптимальну структуру капіталу банку балансуючи між ризиком та максимізацією прибутку.

21. Дослідити стан управління власним капіталом банківської установи та обґрунтувати напрями його удосконалення.

22. Дослідити стан управління пасивами банківської установи та обґрунтувати напрями його удосконалення.

23. Дослідити активні операції банку. Визначити їх динаміку та структуру. Обґрунтувати доцільність формування даної структури активних операцій. Визначити активні операції, що приносять найбільший прибуток банку та проаналізувати їх питому вагу у складі активних операцій банку. Визначити можливості фінансового інструментарію управління активними операціями комерційного банку.

24. Дослідити процес кредитування як одну із базових активних операцій комерційного банку. Окреслити процентний ризик банку та шляхи його зменшення. Дослідження провести на прикладі певного комерційного банку.

25. Дослідити прострочену заборгованість клієнтами банків та політику банків з метою отримання даної заборгованості (реструктуризація боргу, відстрочка плати за користування кредитними коштами, уніфікація позик тощо).

26. Дослідити борги банківської установи та можливості до їх зменшення на основі механізмів реструктуризації, сек'юритизації боргу, уніфікації позик.

27. Дослідити стан управління кредитним портфелем банківської установи та обґрунтувати напрями його удосконалення.

28. Охарактеризувати особливості кредитної політики банківської установи та обґрунтувати напрями її удосконалення.

29. Дослідити стан управління портфелем цінних паперів банківської установи та обґрунтувати напрями його удосконалення.

30. Дослідити позабалансові джерела формування фінансових ресурсів комерційного банку та можливості до збільшення активних операцій завдяки даним джерелам.

31. Дослідити стан управління активами й позабалансовою діяльністю банківської установи та обґрунтувати напрями його удосконалення.

32. Дослідити стан управління активами та пасивами банківської установи та обґрунтувати напрями його удосконалення.

33. Дослідити інвестиційну діяльність комерційного банку та управління даною діяльністю з використанням інструментів фінансового менеджменту.

34. Дослідити етапи бюджетування банківського продукту за життєвим циклом.

35. Розглянути систему планування ресурсів банківської установи та формування резервів для покриття можливих втрат.

36. Дослідити стан управління банківськими ризиками в банківській установі та обґрунтувати напрями його удосконалення.

37. Дослідити стан управління ліквідністю банківської установи та обґрунтувати напрями його удосконалення.

38. Окреслити основні класифікаційні ознаки банківських ризиків. Дослідити ризики, які притаманні банківським установам та систему управління ними на прикладі конкретної банківської установи.

39. Визначити основні операційні ризики комерційного банку та шляхи їх зменшення на прикладі конкретного банку.

40. Дослідити ризик незбалансованої ліквідності комерційного банку та основні шляхи його зменшення. Дослідження провести на прикладі певного комерційного банку.

41. Окреслити систематичні та несистематичні банківські ризики та шляхи їх зменшення на прикладі конкретної банківської установи.

42. Дослідити сутність моральних ризиків та асиметрію інформації в банківській діяльності на прикладі конкретного комерційного банку.

43. Дослідити процес формування системи ризик-менеджменту в банківській діяльності на прикладі конкретного комерційного банку.

44. Побудувати систему KPI для страхової компанії. Визначити ключові фінансові та нефінансові показники ефективності, запропонувати методику їх оцінювання та контролю.

45. Провести оцінку конкурентоспроможності страхової компанії на ринку. Провести SWOT-аналіз, визначити конкурентні переваги та розробити стратегію їх посилення.

46. Дослідити ефективність інвестиційної діяльності страхової компанії. Побудувати структуру інвестиційного портфеля страховика, оцінити його дохідність і ризиковість, порівняти з альтернативними інструментами.

47. Розробити stress-testing для страхової компанії. Змодельовати вплив різкого зростання страхових випадків (наприклад, на 10–20%) на фінансові результати компанії, резерви та платоспроможність.

48. Провести бенчмаркінг ключових фінансових показників страховика з середньогалузевими (використати дані інших компаній або публічну статистику).

49. Скласти інтегрований фінансовий план діяльності страховика.: Розробити прогноз доходів, витрат, страхових премій та інвестиційних надходжень на 3 роки з урахуванням кількох сценаріїв (оптимістичного, песимістичного та базового).

50. Провести аналіз чутливості тарифної політики страхової компанії. Змодельовати, як зміниться прибутковість компанії при зміні (зменшення / підвищення) страхових тарифів на 10-20 %.

51. Провести оцінку вартості страхової компанії за методом дисконтування грошових потоків (DCF) або мультиплікаторів та визначення перспектив для потенційного інвестора.

52. Розробити карту ризиків страхової компанії із використанням методики оцінки ймовірності та величини потенційних втрат (risk mapping, heat map).

53. Здійснити моделювання ефекту від цифровізації діяльності страхової компанії. Оцінити економічний ефект (зниження витрат, зростання доходів) від впровадження онлайн-продажів страхових продуктів.

54. Проаналізувати політику компанії щодо запобігання відмиванню коштів (фінансовий моніторинг і AML-ризики) і запропонувати додаткові заходи для мінімізації ризиків.

55. Розробити стратегію перестрахування. Запропонувати оптимальну структуру перестраховальних програм для мінімізації ризику неплатоспроможності.

56. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по податку на додану вартість за останні три роки.

57. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по акцизному податку за останні три роки.

58. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по податку на прибуток за останні три роки.

59. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по податку на доходи фізичних осіб за останні три роки.

60. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по податку на майно за останні три роки.

61. Проаналізувати порядок та масштаби застосування податкових соціальних пільг при справлянні податку на доходи фізичних осіб. Навести приклади розрахунку сум податку на доходи фізичних осіб за останні три роки.

62. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по рентній платі.

63. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по екологічному податку за останні три роки.

64. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по місцевих податках за останні три роки.

65. Проаналізувати особливості справляння, рівень дотримання податкового законодавства та динаміку надходжень податку до бюджетів різних рівнів при розрахунках з податковими органами по єдиному податку за останні три роки.

66. Провести порівняльний аналіз діючої системи оподаткування досліджуваного підприємства з альтернативно можливою.

67. Проаналізувати особливості податкового планування в сучасних умовах.

68. Проаналізувати захист банків від кіберзагроз: сучасні технології та підходи. Визначити основні види кіберзагроз для банківських установ. Розглянути сучасні технології (системи виявлення атак, шифрування, багатофакторна автентифікація, штучний інтелект у кіберзахисті). Оцінити ефективність застосування цих підходів у практиці українських та світових банків. Сформулювати власні пропозиції щодо вдосконалення захисту.

69. Проаналізувати роль комплаєнс-контролю у забезпеченні банківської безпеки. Визначити основні напрями комплаєнс-функції (захист від відмивання коштів, дотримання законодавства, етичні стандарти). Проаналізувати наслідки ігнорування комплаєнс-контролю на прикладах. Оцінити значення комплаєнсу для зміцнення довіри до банківської системи.

70. Проаналізувати протидію відмиванню коштів та фінансуванню тероризму у банківській системі. Дослідити національну систему фінмоніторингу України. Визначити методи виявлення підозрілих фінансових операцій. Надати приклади схем відмивання коштів та пояснити, як банки мають реагувати.

71. Проаналізувати систему управління репутаційним ризиком у банківській сфері. Визначити основні джерела виникнення репутаційних загроз. Дослідити методи моніторингу та управління репутацією. Запропонувати заходи для збереження довіри клієнтів у кризових ситуаціях.

72. Проаналізувати основні напрями основні загрози та способи захисту інформації (кібербезпека бізнесу). Проаналізувати найпоширеніші кіберзагрози для підприємств (фішинг, вірусні атаки, витоки даних). Визначити методи захисту інформаційних систем. Розглянути сучасні підходи до організації кіберзахисту на підприємстві. Навести приклади кібератак на бізнес і оцінити їхні наслідки.

73. Проаналізувати рівень фінансової безпеки підприємства. Визначити показники для її оцінки. Проаналізувати внутрішні та зовнішні загрози фінансовій безпеці. Запропонувати інструменти зміцнення фінансової безпеки (диверсифікація доходів, контроль витрат, страхування ризиків).

74. Провести оцінку ризику кризи прибутковості підприємства за допомогою аналізу рентабельності та моделі DuPont. Розкрити поняття кризи прибутковості. Виконати аналіз рентабельності продажів, активів і власного капіталу. Провести факторний аналіз рентабельності власного капіталу за моделлю DuPont. Оцінити ризик кризи прибутковості та розробити рекомендації щодо його мінімізації.

75. Визначити ознаки наявності майнової кризи. Провести оцінку рівня фінансової безпеки підприємства використовуючи інтегральний підхід (на основі моделі Депаляна та моделі Терещенка). Зробити висновки. Які переваги та недоліки даних інтегральних методик. Розробити фінансову стратегію забезпечення фінансової безпеки досліджуваного підприємства.

76. Визначити ознаки наявності кризи ліквідності. Провести оцінку рівня фінансової безпеки підприємства використовуючи інтегральний підхід (на основі моделі Терещенка та моделі Матвійчука). Зробити висновки. Які переваги та недоліки даних інтегральних методик. Розробити фінансову стратегію забезпечення фінансової безпеки досліджуваного підприємства.

77. Визначити ознаки наявності кризи прибутковості. Провести оцінку рівня фінансової безпеки підприємства використовуючи інтегральний підхід (на основі моделі важколіквідних активів та моделі Левченко). Зробити висновки. Які переваги та недоліки даних інтегральних методик. Розробити фінансову стратегію забезпечення фінансової безпеки досліджуваного підприємства.

78. Провести аналіз діяльності професійного учасника фондового ринку на основі його фінансової звітності та публічних даних. Визначити ключові фінансові показники, що характеризують стійкість та ефективність роботи компанії. Зробити висновки та пропозиції щодо покращення діяльності.

79. Скласти оптимальний портфель цінних паперів для клієнта брокерської компанії з урахуванням його інвестиційних цілей і рівня ризику. Виконати оцінку диверсифікації портфеля. Використати дані про дохідність та ризик фінансових інструментів. Застосувати метод оптимізації портфеля (модель Марковіца) та зробити висновки щодо рівня диверсифікації.

80. Здійснити моніторинг динаміки котирувань акцій обраних компаній протягом практики. Побудувати графіки змін цін та обсягів торгів, дати пояснення виявленим тенденціям. Здійснити технічний аналіз акцій однієї з компаній, що входить до біржового індексу, використовуючи графічні методи та індикатори (ковзні середні, RSI тощо). Зробити прогноз подальшого руху котирувань.

81. Оцінити вартість облігацій корпоративного емітента за допомогою методу дисконтування грошових потоків. Скласти таблицю очікуваних грошових потоків від володіння облігацією. Зробити висновки щодо доцільності включення цих облігацій до інвестиційного портфеля.

82. Розробити стратегію хеджування валютного ризику для підприємства-експортера із застосуванням деривативів (форвардні контракти, опціони). Оцінити ефективність стратегії.

83. Проаналізувати динаміку котирувань акцій 3–5 провідних емітентів фондової біржі, які проводять торги на біржі. Виявити причини зростання або зниження цін. Зробити висновки щодо сучасного стану та перспектив розвитку фондової біржі як професійного учасника фондового ринку України.

84. Провести порівняльний аналіз біржових індексів (наприклад, UX та S&P500). Визначити вплив макроекономічних факторів на їхню динаміку за останні 3 роки. Проаналізувати вплив міжнародних подій (кризи, санкції, інтеграційні процеси) на динаміку українського фондового ринку. Зробити прогноз.

85. Провести аналіз складу та структури активів одного з пайових чи корпоративних інвестиційних фондів, якими управляє КУА. Оцінити ефективність інвестиційного портфеля фонду за допомогою фінансових коефіцієнтів (дохідність, ризик, ліквідність). Сформулювати висновки щодо ролі КУА у розвитку фондового ринку та ефективності управління активами.

86. Розрахувати кліринговий баланс для групи учасників біржових торгів за заданими даними (купівля/продаж цінних паперів). Провести аналіз ризиків клірингової діяльності (кредитний ризик, ліквідності, операційний ризик) та методів їх мінімізації. Зробити висновки про взаємодію клірингової установи з іншими учасниками фондового ринку.

87. Проаналізувати ризики депозитарної діяльності (технічні, правові, операційні) та запропонувати способи їх мінімізації. На підставі даних депозитарної установи здійснити відображення операцій з їх зарахування та списання на рахунках у цінних паперах. Зробити висновки про роль депозитарних установ у забезпеченні прозорості та надійності фондового ринку України.

88. Проаналізувати показники DSO та ADS по дебіторській заборгованості для підприємства. Вивчити знижки, що надаються господарством для покупців продукції та дати оцінку типу його кредитної політики. За відсутності знижок визначити доцільність їх використання за методом граничного аналізу, порівнявши додатковий прибуток (від збільшення обсягів реалізації при наданні знижок) із зростанням інвестицій в дебіторську заборгованість.

89. Розрахувати точку беззбитковості (поріг рентабельності) та оцінити досягнення її підприємством, визначити порогову кількість, запас фінансової міцності (в грошовому та натуральному вираженні) по певній продукції. Спрогнозувати яким повинен бути обсяг реалізації (у натуральному вираженні) та виручка від реалізації для того, щоб підприємство отримало певну величину прибутку (на основі операційного важеля).

90. Здійснити оцінку складу, структури, динаміки формування та ефективності використання власного капіталу підприємства.

91. Розрахувати оптимальну структуру капіталу підприємства. Ознайомитись із декількома незалежними один від одного проектами підприємства.

92. Здійснити оцінку досягнутого рівня ефективності використання активів підприємства

93. Здійснити оцінку практики формування активів аграрних підприємств

94. Визначити фактичну структуру капіталу підприємства та оптимізувати її за критеріями максимізації рівня фінансової рентабельності, мінімізації середньозваженої вартості капіталу, мінімізації рівня фінансових ризиків. Порівняти фактичну структуру капіталу із оптимальною. Проаналізувати, чи відрізняються результати розрахунків, якщо так, то зробити відповідні пояснення. Оцінити можливість приведення фактичної структури капіталу господарства до оптимальної.

95. Проаналізувати динаміку нарахування та сплати в досліджуваному підприємстві податку на доходи фізичних осіб за останні три роки. Дослідження провести в розрізі оподатковуваних та неоподатковуваних видів доходів.

96. Проблемні аспекти управління фінансовими результатами діяльності страхових компаній.

97. Розрахувати ефект фінансового левериджу та запропонувати оптимальну структуру капіталу для підприємства.

98. Розрахувати економічно обґрунтований обсяг замовлення для певного виду матеріальних ресурсів та порівняти його з фактичним розміром. Проаналізувати структуру сумарних витрат, пов'язаних із товарно-матеріальними запасами даного виду матеріалів (витрати на зберігання та витрати на розміщення і виконання замовлення). Розрахувати економічно обґрунтовану кількість замовлень за рік та момент наступного замовлення.

99. Оцінити можливі інвестиційні проекти з допомогою показника внутрішньої норми рентабельності (IRR) та обрати серед них найкращий. Проілюструвати результати розрахунків графічно. Розрахувати середньозважену вартість капіталу (WACC) та з'ясувати, чи варто приймати інвестиційні проекти. Визначити, за якої структури джерел фінансування та їх вартості дані інвестиційні проекти будуть прийнятними для підприємства.

100. З допомогою матриці SWOT-аналізу та інших даних господарюючого суб'єкта оцінити інвестиційну привабливість підприємства та напрями її удосконалення.

101. Провести аналіз інвестиційної привабливості підприємства.

6. Вимоги до баз практики

Виробнича практика проводиться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), які залучаються для проведення виробничої практики студентів, мають відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів чи фахівців, з відповідним професійним досвідом, напрям діяльності та виконувані якими функціональні обов'язки відповідають профілю спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок;

- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на

виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;

- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);

- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);

- можливість наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

Для проведення практики кафедра формує та подає на узгодження керівнику виробничої практики навчального відділу перелік підприємств (організацій, установ тощо), які відповідають вимогам до баз практик. Даний перелік може доповнюватися підприємствами (організаціями, установами тощо), запропонованими студентами.

Укладання договорів про проведення практики студентів з підприємствами (організаціями, установами тощо) здійснюється за сприяння кафедри, не пізніше як за місяць до початку практики. Договори, укладені з базами практики, є юридичною підставою для проходження практики студентами. Строк дії договорів погоджується договірними сторонами.

7. Організація проведення практики

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого магістерського рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, є:

- розробка наскрізної і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, на факультеті – декан, на кафедрі – завідувач кафедри.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики студентів.

Виробнича практика студентів проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно з програмою практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів із охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не повинна перевищувати десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (в установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, студенти можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством і внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;

- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;

- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;

- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;

- отримати документи для проходження практики;

- ознайомитися з програмою практики;

- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;

- своєчасно прибути на базу практики;

- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);

- виконувати завдання, передбачені програмою практики;

- підготувати звітну документацію з практики;

- своєчасно подати звіт з практики та захистити його перед комісією.

8. Вимоги до звітної документації з практики

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики.

Результати проходження виробничої практики оформляються звітом, де висвітлюються всі розділи програми практики та додатки до них. Студент складає звіт з виробничої практики одночасно з її проходженням на відповідному робочому місці. Студенти, крім цього, подають матеріали про виконання індивідуального завдання.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати висновки і пропозиції. Всі основні результати, отримані практикантом мають бути підтверджені розрахунками та зведені у таблиці. У кожній таблиці повинна бути проілюстрована динаміка. Дані кожної таблиці мають бути проаналізовані в тексті з відповідними висновками.

Звіт виконується державною мовою. Викладення тексту роботи повинно бути логічним, аргументованим, стилістично вірним з використанням наукової мови та професійної термінології. Пряме переписування у звіті матеріалів із літературних джерел є неприпустимим.

Звіт повинен мати титульний аркуш і змістовну частину. По змісту та обсягу звіт повинен відповідати вимогам практики і відображати всі види робіт, передбачені навчально-методичними документами. Змістовна частина має складатися з таких розділів (з урахуванням змісту виробничої практики):

Титуальний аркуш

Вступ

Розділ 1. Загальна характеристика та організаційна структура підприємства / банківської установи / страхової компанії / професійного учасника фондового ринку.

Розділ 2. Фінансово-економічна характеристика підприємства / банківської установи / страхової компанії / професійного учасника фондового ринку.

Розділ 3. Практичні аспекти дисциплін професійної підготовки на підприємстві / в банку / в страховій компанії / учасників фондового ринку

Розділ 4. Індивідуальне завдання.

Висновки

Список використаних джерел (за необхідності)

Додатки

Сторінки звіту нумеруються в верхній правій частині аркуша, верхнє поле якого складає 20 мм, нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 – 15 мм. До комп'ютерного набору тексту звіту повинні бути витримані наступні вимоги: шрифт – Times New Roman (звичайний), розмір шрифту – 14, інтервал 1,5 (полуторний), щільність тексту – всюди повинна бути однакова.

Заголовки структурних частин звіту «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛИ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу 1,25 см. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Кожну структурну частину звіту треба починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на дві третіх. По тексту роботи не допускаються скорочення слів, за винятком загальноприйнятих. Не використовувати в тексті виділення жирним шрифтом (крім вступу, висновків, назв: розділів, підрозділів та таблиць) і курсивом (крім слова «Таблиця» і «Продовж. табл.»).

До звіту з виробничої практики додається список використаних джерел (за необхідності).

Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документи. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

В кінці звіту і, відповідно, по розділах студент у вигляді висновків узагальнює практику та формулює пропозиції щодо вдосконалення досліджуваних питань (в тому числі індивідуального завдання).

Додатки оформлюють як продовження звіту на наступних його сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті звіту. Dodatok повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над

заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: Додаток А, Додаток Б. Один додаток позначається як додаток А.

В додатках слід навести схеми, таблиці та первинні документи, пов'язані зі змістом розділів практики. Додатки мають включати всі документи, що оформлялися студентом відповідно до програми практики. Слід також додати копії форм фінансової звітності та інші інформаційні дані, доцільність використання яких обумовлена змістом практики чи специфікою діяльності суб'єкта господарювання.

Обсяг звіту з виробничої практики повинен складати не більше 35 сторінок комп'ютерного тексту.

Текст звіту з практики перевіряється на наявність текстових запозичень згідно Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті.

Звіт з практики повинен бути перевірений самостійно здобувачами вищої освіти, використовуючи програми, які є у відкритому доступі, крім тих, розробниками яких є фізичні або юридичні особи, зареєстровані на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором/державою окупантом або Університетом.

Керівник практики від бази практики ознайомлюється зі звітом виробничої практики.

До звіту прикладається щоденник практики. У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

В ньому згідно з строками практики зазначаються дати прибуття й вибуття студента-практиканта, які завіряються підписом керівника практики від підприємства та печаткою. Щоденник практики повинен містити календарний графік проходження практики, який складається на основі програми практики. Послідовність вивчення тем і кількість годин може змінюватися залежно від досліджуваного суб'єкта господарювання. Календарний графік проходження практики підписується керівниками практики від кафедри та від підприємства (організації, установи) й завіряється печаткою. В розрізі кожного виду роботи з урахуванням програми практики записи у щоденнику можуть бути по кожному дню з фіксацією роботи, яку виконував студент. В останній день практики керівник практики від підприємства (організації, установи) дає відгук-характеристику і оцінку роботи студента на практиці, завіривши їх підписом і печаткою.

9. Підведення підсумків практики і оцінювання її результатів

Підведення підсумків практики проводиться після її завершення за результатами виконання програми практики. Звіт з виробничої практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету.

За підсумками виробничої практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку, який виставляється після її закінчення протягом екзаменаційної сесії головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника, звіту з практики та виконання індивідуального завдання.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання виробничої практики наведена в табл. 6 та табл. 7.

Таблиця 6

Схема нарахування балів з виробничої практики

Види робіт, що підлягають оцінюванню		Максимальна кількість балів
Результати проходження практики студентом, оцінка яких надана у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики		0-30
Якість оформлення і змістовність наповнення щоденника, звіту з практики та виконання індивідуального завдання		0-29
Загальна кількість балів, нарахована керівником практики від кафедри (до захисту)		0-59
Презентація студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії		0-41
Підсумкова оцінка:	кількість балів: за 100-бальною шкалою	
	за 4-бальною шкалою	
	оцінка ЄКТС	

Таблиця 7

Шкала та критерії оцінювання виробничої практики

Кількість балів	Критерії оцінювання
Результати проходження практики студентом, оцінка яких надана у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики	
16-30	відгук-характеристика від підприємства позитивна, містить схвальні відгуки щодо проходження студентом практики, що свідчить про опанування програми практики, високий рівень теоретичних знань та вмінні застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях та показує вміння використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів; вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
11-15	відгук-характеристика має незначні зауваження щодо проходження студентом практики, що свідчить про опанування програми практики, достатній рівень теоретичних знань та вмінні застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях та показує вміння використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні

	діяльності та опрацюванні її результатів; вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності
6-10	відгук-характеристика має значну кількість зауважень щодо проходження студентом практики, що свідчить про часткове опанування програми практики, задовільний рівень теоретичних знань та вмінні використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів; вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності
1-5	відгук-характеристика негативна, містить значну кількість зауважень щодо проходження студентом практики, що свідчить про часткове опанування програми практики, низький рівень теоретичних знань та показує вміння використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів; вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності
0	в разі не виконання програми практики, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Якість оформлення і змістовність наповнення щоденника, звіту з практики та виконання індивідуального завдання	
16-29	програму практики та індивідуальне завдання виконано в повному обсязі, на високому рівні, звіт і щоденник оформлено згідно вимог, можуть містити незначні стилістичні помилки, що свідчить про високий рівень здатності використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів; обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
11-15	програму практики та індивідуальне завдання виконано в повному обсязі, звіт та щоденник оформлені з незначними порушеннями вимог, наявні незначні граматичні та стилістичні помилки, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів; обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
6-10	поставлені завдання практики та індивідуальне завдання виконано не в повній мірі, звіт має помилки та зауваження, не відповідає вимогам, щоденник заповнений не повністю, що свідчить про задовільний рівень здатності використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; обґрунтувати вибір варіантів управлінських

	рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів; обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
1-5	наявність суттєвих недоліків або ж повної невідповідності програми практики, звіт не відповідає вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту, що свідчить про часткову здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.
0	в разі відсутності звіту, щоденника з практики та виконаного індивідуального завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
Презентація результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії	
30-41	студент демонструє глибокі знання, вільно володіє матеріалами виконаних завдань практики, дає правильні, обґрунтовані, осмислені відповіді на поставлені питання, що свідчить про високий рівень здатності застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень; використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.
20-29	студент володіє матеріалами виконаних завдань практики, має високу комунікативну культуру, але відповіді на поставлені питання мають окремі помилки та неточності, недостатньо обґрунтовані та осмислені, що вказує на достатній рівень здатності застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень; використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у

	поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях
11-19	студент володіє матеріалами лише в частині виконаних завдань практики, відповіді на запитання комісії містять грубі помилки, що свідчить про середній рівень здатності застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень; використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях
1-10	студент не володіє матеріалами виконаних завдань практики на низькому рівні, не виявляє самостійності суджень, відповіді на запитання комісії в більшій мірі відсутні, що свідчить про низький рівень здатності застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень; використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях
0	студент не володіє матеріалами виконаних завдань практики, не виявляє самостійності суджень, відповіді на запитання комісії відсутні, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 328 с.

3. Банківська система : підруч. / [М. Крупка, Є. Андрушак, Н. Пайтра та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
4. Банківська система : навч. посіб. / укл.: П. О. Нікіфоров, О. М. Гладчук, М. Г. Марич, М. П. Федишин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.
5. Банківський менеджмент : навч. посіб. / [Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Коваль Н. О., Ткачук Л. М.]. 3-тє вид., доп. Вінниця : ВНТУ, 2022. 170 с.
6. Боронос В. Г., Плікус І. Й. Управління фінансовою санацією підприємств : підруч. Суми : СДУ, 2022. 459 с.
7. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. 2-ге вид. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
8. Гаватюк Л. С., Юрій Е. О., Корбутяк А. Г., Сокровольська Н. Я. Управління фінансовими активами : навч. посіб. Чернівці, 2021. 170 с.
9. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. 214 с.
10. Журавльова Т. О., Макаренко Ю. П., Турова Л. Л., Сірко А. Ю. Фінансовий менеджмент у банку : навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2021. 360 с.
11. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Коваль Н. О., Ткачук Л. М. Банківський менеджмент : навч. посіб. 3-тє вид., доп. Вінниця : ВНТУ, 2022. 170 с.
12. Калініченко З. Д. Ризик-менеджмент : навч. посіб. для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент». Дніпро : ДДУВС, 2021. 224 с.
13. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.
14. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. 3-тє видання, доп. і перероб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
15. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Фінансова безпека підприємства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.
16. Кучерівська С. С. Страховий менеджмент. Фінанси, банківська справа та страхування. Управління фінансами : мікро- і макрорівень : підруч. для магістрів / за ред. проф. П. О. Нікіфорова, доц. Н. А. Бак. Чернівці, 2021. 235 с.
17. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками : навч. посіб. Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2020. 256 с.
18. Непочатенко О.О. Фінансовий менеджмент : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 496 с.
19. Опальчук Р. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2023. 251 с.
20. Пильнова В.П. Фінансова санація і банкрутство підприємств : навч. посіб. Київ : ДУТ, 2021. 164 с.

21. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV [із змінами та доповненнями]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
22. Про страхування : закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
23. Про фінансові послуги та фінансові компанії : закон України від 14.12.2021 р. № 1953 IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
24. Про банки і банківську діяльність : закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
25. Про валюту і валютні операції : закон України від 21 червня 2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.
26. Про Національний банк України : закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
27. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : закон України від 23 лютого 2012 р. № 4452- VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>
28. Про платіжні послуги : закон України від 30 червня 2021 р. № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#n1249>.
29. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / Арутюнян С.С., Іоргачова М. І. та ін.; за заг. ред. С. С. Арутюнян, М. І. Іоргачова. Харків : «Діса плюс», 2020. 312 с.
30. Сіренко Н. М., Мельник О. І., Шишпанова Н. О. Страхувальний менеджмент : навч. посіб. Миколаїв. нац. аграр. ун-т. Миколаїв : МНАУ, 2020. 179 с.
31. Солодкий М. О., Ільчук М. М., Яворська В. О. Аналіз і прогнозування біржового ринку : навч. посіб. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. 642 с.
32. Сороківська М. В., Юсипович О. І. Фінансовий менеджмент : (математичний інструментарій) : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 281 с.
33. Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О., Аранчій Д. С. Сучасні технології фінансового менеджменту : навч. посіб. Полтава : ПДАУ. 2023. 218 с.
34. Тридід О. М., Азаренкова Г. М., Біломістний О. М., Орехова К. В. Фінансовий менеджмент у запитаннях та відповідях : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 382 с.
35. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Вид-во ПП «Астроя», 2020. 434 с.
36. Управління активами інституційних інвесторів : Хрестоматія / Укладачі: С. О. Бірюк, В. О. Ботте, Н. В. Дегтярьова [та ін.]. Упорядники : І. Р. Доброван, Т. В. Колесникова, О. І. Топішко. Київ : ДУ «АРІФРУ», 2020. 368 с.

37. Управління фінансовою санацією підприємства : навч. посіб. / укладачі: Н. О. Ковальчук, М. П. Федішин, А. В. Жаворонок, А.С. Абрамова. Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 224 с.
38. Фінансовий менеджмент : підруч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
39. Фінансовий менеджмент у банку : навч. посіб. / Журавльова Т.О., Макаренко Ю. П., Турова Л. Л., Сірко А. Ю. Дніпро: Пороги, 2021. 360 с.
40. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

Допоміжні

1. Борисюк О. В. Страховий менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 102 с.
2. Власюк С. А. Страховий менеджмент в умовах глобалізаційних процесів в Україні. *Бізнес інформ.* 2021. № 7. С. 207-212. URL: <https://lib.udau.edu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/f78a59c3-c952-4997-b481-e9f15f375bf7/content>.
3. Дроботя Я. А., Дорошенко О. О. Мінімізація фінансових ризиків під час здійснення кредитних операцій комерційного банку. *Трансформаційні зміни національної економіки в умовах євроінтеграції: збірник тез VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Дубляни (7-8 грудня 2022 р.)*. Дубляни, 2022. С. 45-47. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/13765>.
4. Запорожець С. В., Бартош О. М. Роль контролінгу в управлінні банком. *Ефективна економіка.* 2020. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/76.pdf.
5. Заславська О. І. Банківський та страховий менеджмент : методичні рекомендації. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2020. 22 с.
6. Зоря О. П., Зоря С. П., Мауер Д. Р. Підвищення ефективності страхового менеджменту за допомогою інструментів digital-маркетингу страхових послуг. *Цифрова економіка та економічна безпека.* 2022. Вип. 2(02). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/75> DOI: 10.32782/dees.2-19.
7. Зоря О. П., Зоря С. П., Капаєва Л. М. Теоретико-методологічні засади страхування інвестиційних ризиків у системі управління ними. *Інфраструктура ринку.* 2022. № 69. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/69-2022>.
8. Ільчук М.М., Яворська В.О., Радько В.І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. *Інфраструктура ринку.* 2021. № 52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf/.
9. Кисільова І. Ю. Страховий менеджмент : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми

«Фінанси і кредит». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 153 с.

10. Клапків Л. М., Клапків Ю. М., Свірський В. С. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній : теоретичні засади, сучасні реалії та прагматизм управління : монографія. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2020. 171 с.

11. Кривенко Ю. В. Іноземні інвестиції та їх залучення в економіку України за допомогою фондового ринку. *Економічний вісник університету. Економічна теорія*. Переяслав, 2022. № 54. С. 136–144.

12. Клапків Ю. М., Свірський В. С. Проблеми функціонування ринку страхових послуг в умовах поширення COVID-19. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 5–9. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/40991>

13. Кучерівська С. С. Державне регулювання на фінансовому ринку України. Фіскальна та монетарна політика економічного розвитку України : монографія / за заг. ред. П. О. Нікіфорова, І. Я. Ткачук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 256 с.

14. Левицький В. В. Банківський менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 102 с.

15. Лесюк А. С. Методика комплексної оцінки фінансового стану сільськогосподарських підприємств. *Економіка та держава*. 2020. № 8. С. 83–88.

16. Москвін Б. Банкрутство як механізм антикризового управління підприємством. *Вісник КНТЕУ*. 2020. № 2. С. 58-68.

17. Про затвердження Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 29 грудня 2023 р., № 199 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0199500-23#Text>.

18. Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика : Постанова правління НБУ від 27 грудня 2023 р., № 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#Text>.

19. Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів : Постанова правління НБУ від 29 грудня 2023 р., № 203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0203500-23#Text>.

20. Про затвердження Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 14 квітня 2021 р., № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0030500-21#Text>.

21. Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика : Постанова правління НБУ від 29 грудня 2023 р., № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0201500-23#Text>.

22. Про розміри страхових сум за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Постанова правління НБУ від 30 травня 2022 р., № 109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0109500-22#Text>.

23. Про затвердження Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів та умови провадження посередницької діяльності у сфері страхування та про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України : Постанова правління НБУ від 30 червня 2022 р., № 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0135500-22#Text>.

24. Про затвердження Положення про порядок підготовки та оновлення плану безперервної діяльності, плану відновлення діяльності та плану фінансування страховика : Постанова правління НБУ від 21 червня 2024 р., № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0074500-24#Text>.

25. Про затвердження примірних форм плану санації боржника у справі про банкрутство та плану реструктуризації боргів боржника у справі про неплатоспроможність : Наказ Міністерства юстиції України від 24.10.2019 р. № 3258/5. URL: <https://minjust.gov.ua/m/normativno-pravovi-akti-z-pitan-bankrutstva>

26. Про затвердження Порядку погодження планів санації : Наказ Фонду державного майна України від 04.03.2020 р. № 403. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0334-20#Text>

27. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями : постанова Правління НБУ від 30 червня 2016 р. № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.

28. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Власюк С. А. Інвестиційна складова менеджменту страхових організацій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 17. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2021/6.pdf.

29. Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 2. Том 1. С. 7-13.

30. Семенова С. М. Санація балансу для покращення фінансового стану підприємства. *Review of transport economics and management*. 2020. Вип. 3(19). С. 164-176.

31. Сосновська О. О., Горач І. В. Особливості управління інвестиційною діяльністю страхових компаній. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2021. № 1(7). С. 103–114.

32. Сосновська О. О., Арабаджи К. В. Факторний аналіз формування страхових резервів страховика. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2022. № 1(9). С. 34–45.

33. Стащук О. В. Фінансовий менеджмент : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Луцьк : «Вежа», 2021. 109 с.

34. Стешенко О. Д. Страховий менеджмент : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 50 с.

35. Татар М. С., Гребенікова О. В., Ковальчук І. Г. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в умовах глобальних викликів. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 371–378.

36. Татаринцева Ю. Л., Яковлева В. В. Механізм забезпечення фінансової безпеки страхової компанії. *Актуальні аспекти розвитку науки і освіти: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців* (Одеса, 08-09 грудня 2022 р.), Одеський державний аграрний університет. Одеса, 2022. С. 638.
37. Ткаченко К. Інструменти страхового менеджменту та напрями їх удосконалення. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 3. С. 97–104.
38. Томілін О., Краснікова О., Гечбаія Б., Зоря С., Дроботя Я., Синиця Ю. Управління ризиками в аграрному секторі: фінансовий аспект. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. № 4(51). С. 147–162. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.51.2023.4096>.
39. Третьякова О. В., Харабара В. М., Грешко Р. І. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 103–107. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2020/20.pdf.
40. Чумак В. Д. Антикризове управління сільськогосподарськими підприємствами. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали IV всеукр. наук.-практ. інтерн.-конф.*, м. Полтава, 31 березня 2021 р. Полтава, 2021. С. 522–524.
41. Чумак В., Бражник Л. Антикризове фінансове управління сільськогосподарськими підприємствами. *Забезпечення сталого розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.*, м. Кам'янець-Подільський, 12 квітня 2024 р. Кам'янець-Подільський, 2024. С. 254–257.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація страховий бізнес (АСБ) – об'єднання учасників страхового ринку України : веб-сайт. URL : <https://insurancebiz.org/>.
2. Верховна Рада України : веб-сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>.
3. Державна податкова служба України : веб-сайт. URL : <https://tax.gov.ua>.
4. Державний комітет статистики України : веб-сайт. URL: ukrstat.gov.ua.
5. Кабінет Міністрів України (Урядовий портал) : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
6. Ліга страхових організацій України (ЛСОУ) : веб-сайт. URL: <http://uainsur.com/>.
7. Міністерство Фінансів України : веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
8. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL: <https://mtsbu.ua/>.
9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку : веб-сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>.
10. Національна асоціація страховиків України : веб-сайт. URL: <https://www.nasu.com.ua/>.

11. Національний банк України : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
12. Офіційні сайти банків, страхових компаній та учасників фондового ринку України.

Додаток А

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗВІТ

з виробничої практики
здобувача вищої освіти освітньо-професійної програми Фінанси,
банківська справа, страхування та фондовий ринок
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок
1 курсу ____ групи другого (магістерського) рівня вищої освіти
денної форми здобуття освіти

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики: _____
(назва підприємства, установи, організації тощо)

(район, область)

Керівник практики від бази практики:
(посада, прізвище, ім'я по батькові)

Керівник практики від кафедри:
(посада, прізвище, ім'я по батькові)

Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-баловою шкалою _____
за 100-баловою шкалою,
оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(прізвища та ініціали)

Полтава 20__

Додаток Б

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ результатів проходження

практики

(виробничої)

(назва практики)

студента освітньо-професійної програми _____
спеціальності _____

**__ курсу __ групи другого (магістерського) рівня вищої освіти денної
 форми здобуття освіти**

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Період практики: з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Види робіт, що підлягають оцінюванню		Максимальна кількість балів	Результат оцінювання	Підпис
Результати проходження практики студентом, оцінка яких надана у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики		0-30		
Якість оформлення і змістовність наповнення щоденника, звіту з практики та виконання індивідуального завдання		0-29		
Загальна кількість балів, нарахована керівником практики від кафедри (до захисту)		0-59		
Презентація студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії		0-41		
Підсумкова оцінка:	кількість балів: за 100-бальною шкалою			
	за 4-бальною шкалою			
	оцінка ЄКТС			